

A SZOCIALISTA SZÖVETSÉG IDŐSZERŰ FELADATAI

A Radnička štampa kiadónk már régóta ismert a politikai iskolák és marxista tanfolyamok számára kiadott könyveiről. Tavaly a Politička škola sorozat első kötetei között adta ki Marjan Rožić: Socijalistički savez u socijalističkom samoupravljanju c. könyvét.

A könyv időszerűségét bizonyítja, hogy társadalmi-politikai életünkben mind nagyobb hangsúlyt fektetünk a társadalmi-politikai szervezetek szerepére öngazgatású társadalmunkban. A JKSZ XI. kongresszusát előkészítő, majd a kongresszust követő vitákban leszögeztük, hogy a szervezett szubjektív erőknek hazánkban kiszélesített aktivitással kell elősegíteniük az öngazgatású viszonyok fejlődését és a közvetlen döntéshozatal formáinak tökéletesedését.

A könyv négy fejezetben dolgozza fel társadalmunk legtömegesebb társadalmi-politikai szervezetének fejlődését a népfelszabadító háborútól máig. Az első fejezet a Népfront széles körű politikai szerepéről ír, amint egybekapcsolta valamikor az összes haladó erők fasisztaellenes szervezeteit. A fegyveres forradalom után a Népfront megmaradt a széles néptömegek egybekapcsolása mellett, kiállva a Tájékoztató Iroda támadásait is. Sztálin ugyanis 1948-ban azzal vádolta népfrontpolitikánkat, hogy túlságosan tömeges és ezért elenyésző a Jugoszláv Kommunista Párt hatása, forradalmisága a tömegakcióban. A szocialista öngazgatási viszonyok között azonban éppen a tömeges és széles körű akciónak van nagy jelentőségük, így a mai Szocialista Szövetség dolgozóink és polgáraink tevékenységének legszélesebb területe, itt találkoznak az összes szervezett szocialista erők.

A könyv második fejezete a Dolgozó Nép Szocialista Szövetsége mai szerepkörével foglalkozik, ugyanis forradalmunk jelenlegi szakaszában szükségünk van egy olyan szervezetre, amely „a demokratikus szocialista szabadság frontjaként” (18. o.) egybekapcsolja a néptömegek kezdeményezéseit, akcióját. A Szocialista Szövetség keretében fejtik ki ténykedésüket az összes társadalmi-politikai és társadalmi szervezetek, de ugyanakkor frontot képvisel a politikai és küldöttrendszerben is. A

Szocialista Szövetség tehát egységes akciót biztosít az összes osztályjellegű szervezet és egyesület között, de nélkülözhetetlen szerepe van a küldöttségek működésének megszervezésében is. A Szocialista Szövetség munkamódszere, megváltozott alkotmányos szerepével együtt, természetesen változik. A legszélesebb akciók sikere éppen a demokratikus megbeszélések és megegyezések eredményétől függ, nem pedig a központi direktívák osztogatásából áll, amikor a Kommunista Párt az egyedüli alanya az osztályérdek meghatározásának. Ma az öngazgatású érdekek pluralizmusának összehangolásában nagy szerepet vállal a Szocialista Szövetség, miközben elősegíti a különböző érdekek érvényesítését a különböző társadalmi szervezkedéseken belül, majd demokratikus vita szervezésével, lehetővé teszi az indokolt érdekek és szükségletek megvalósítását is. Ebben az akcióban fontos a DNSZSZ koordináló, egybehangoló szerepe, mivel keretében találkoznak az összes szubjektív erők. A Szocialista Szövetség munkája a küldöttrendszer elvei alapján valósul meg, de gyakorlatunkban még sok hiányosság tapasztalható e tevékenységben: kevés a küldöttbázisból feljegyzett akciókezdeményezés, így még mindig várjuk a „felülről jövő rendeleteket”, a Jugoszláv Kommunista Szövetség javaslatait. A Szocialista Szövetségnek azonban mind többet kell önálló akciókban és az öngazgatású szervezeteken tevékenykednie, mivel nélkülözhetetlen az öngazgatású tudat fejlesztésében.

A DNSZSZ alkotó szerepe főleg a képviselő-testületek munkájában jelentős. A gyakorlatban tovább kell erősíteni e szervezet akcióit az öngazgatású döntéshozatal területén, miközben nemcsak követi a küldöttek munkáját, de kívülről is hat az érdekek egybehangolására. A Szocialista Szövetség közvetlenül részt vesz a képviselő-testület társadalmi-politikai tanácsának munkájában. Ebben a tanácsban, a többi társadalmi-politikai szervezettel együtt direkt bekapcsolódik politikai rendszerünk mechanizmusába.

Marjan Rožić jelentősnek tartja a Szocialista Szövetség szerepét a társult munka szervezeteiben és az érdekközösségekben is. Különösen a szakszervezetnek kell a Szocialista Szövetségen belül olyan tevékenységet kifejtenie, amivel egybehangoljuk a társult munka és a társadalom többi szféráinak érdekeit, fejleszthetjük a szabad munkacserét és az esz-köztársítást.

A könyv harmadik fejezete a Szocialista Szövetség helyét definiálja öngazgatású rendszerünkben. A szerző részletesen meghatározza e társadalmi-politikai szervezet alkotmányos pozícióját és szerepét, majd beszámol a Szocialista Szövetségnek a X. és a XI. pártkongresszus határozataiba foglalt feladatairól. Ebben a legterjedelmesebb fejezetben kitér e szövetség programjára és alapszabályzatára is.

Az utolsó fejezetben a szerző a Szocialista Szövetség jövőbeli feladatairól és fejlődési irányáról ír az öngazgatású társadalmi viszonyok elmélyítésében. A Szocialista Szövetség néhány fontos feladata, (az öngazgatású döntéshozatal osztályjellegének megőrzése) az elkövetkezőkben is megmarad. Fontos, hogy ebben a szervezetben túlhaladjuk a fő-

rumunkát és mind jobban kiépítsük a szakcsoportok munkáját, amelyek a küldöttrendszer elve alapján szerveződnek. A demokratikus munkamódszer kialakításában nagy segítséget jelent majd az a titói kezdeményezés, ha ebben a szervezetben is a kollektív munka és felelősség alapján dolgozunk. Politikai rendszerünk küldöttviszonyának szférájában a következő feladatok várnak a Szocialista Szövetségre:

- a társadalmi-politikai tanácsok koncepciójának továbbfejlesztése,
- a DNSZSZ küldötteinek aktívabb részvételével a képviselő-testület munkájának javítása,
- a Szocialista Szövetség részvétele az öngazgatási megegyezések és a társadalmi megállapodások előkészítésében, azok osztályjellegének biztosításában,
- azon kérdések megvitatása, amelyről a DNSZSZ szakcsoportjaiban döntenek a küldöttek,
- a képviselő-testületi tanácsok munkaprogramjának meghozatalában való részvétel,
- a „küldött klubok” munkájának fejlesztése, amelyeket az érdekközösségeken belül is megszervezhethetünk, a viták könnyebb lebonyolítása érdekében,
- az információs rendszer tökéletesítése, hogy a küldöttek tartalmasabb és konkrét anyagok alapján hozhassanak döntést,
- a küldöttek jobb egybekapcsolása a Szocialista Szövetség konferenciáján belül.

Más szóval, a Dolgozó Nép Szocialista Szövetsége a jövőben is társadalmi életünk mindazon területeire kiterjeszti akcióit, ahol az öngazgatású érdekek egybehangolása folyik. Ebben a törekvésben természetesen lesznek hibák, mulasztások is, amelyek túlhaladásában segít ez a könyv, elvileg letisztázva azokat a törekvéseket, amelyek e szervezet időszerű szerepkörének meghatározásával kapcsolatosak. A nem túl terjedelmes könyv könnyen áttekinthető, s ezért olvasótáborába nyilván mindazok felzárkóznak, akik társadalmi-politikai életünkben eddig is aktívan részt vettek vagy pedig most kapcsolódnak be öngazgatású döntéshozatalunk folyamatába.